

Ik noem u mijn vrienden

Preek over Johannes 15:15

Te lezen: Johannes 15:1-17
Den Haag, 31 augustus 1975

Waarom mag ik niet zwemmen? Jantje mag wel van zijn moeder! Waarom ik dan niet? Het is toch mooi weer? Ik beloof u dat ik vóór het eten thuis zal zijn! Hè, toe nou! Waarom mag ik niet?! Er zal toch wel geen vader of moeder zijn, die in zo'n situatie ten einde raad niet heeft uitgeroepen: Waarom je niet mag? Omdat ik het zeg! Dat is voor de meeste mensen gehoorzaam: Iets doen omdat het je gezegd wordt. Omdat je ouders het zeggen. Omdat de leraar het zegt. Omdat de generaal het zegt. Omdat de Grote Leider het zegt. Wie kent niet de kreet uit de tweede wereldoorlog: 'Befehl ist Befehl!' Dat is gehoorzamen!

Gehoorzaamheid speelt in het geloof een bijzonder belangrijke rol. Paulus stelt op veel plaatsen geloven en gehoorzamen op één lijn. Hij schrijft aan de christenen te Rome: 'Gij zijt van harte gehoorzaam geworden aan die vorm van onderricht die u is overgeleverd'.

Geloven is volgens Paulus: Gehoorzaam 'ja zeggen' op wat je in de prediking van het evangelie aangezegd wordt. Geloven is: Doen wat Christus van je vraagt. Dit is bijzonder belangrijk.

Of een mens gelooft of niet gelooft, hangt niet af van een godsdienstige aanleg. Iemand zei eens tegen mij, en misschien hebt u die opmerking ook wel eens gehoord: 'Meneer, bespaart u zich de moeite mij over Christus te spreken; ik ben nu eenmaal niet godsdienstig aangelegd'.

Is geloof zoiets als muzikale aanleg? Je hebt het bij je geboorte meegekregen of niet. Het zit in je karakterstructuur. Of niet. Het zit je in het bloed. Of niet. Neen!

Geloven is geen zaak van natuurlijke aanleg, van vlees en bloed. Geloven is een zaak van gehoorzaamheid.

Wanneer in de prediking van het evangelie Christus tegen u zegt: Probeer niet zelf uit je problemen te komen. Laat mij het voor je doen. Of: Ga naar je buurman en beken dat je verkeerd stond in die kwestie, kunt u niet tegen Christus zeggen: Dit druist in tegen mijn aard. Zo ben ik niet aangelegd.

Wanneer Christus zijn woord tot u richt, wanneer Hij u oproept tot gehoorzaamheid, wil Hij u bevrijden uit de gebondenheid van uw karakterstructuur, wil Hij u bevrijden van de bepaaldheid door vlees en bloed, bevrijden tot het avontuur van het geloof.

Of een mens gelooft of niet hangt ook niet af van een lot dat hem van eeuwigheid boven het hoofd hangt.

In de bijbel is er duidelijk sprake van, dat God mensen uitverkiest. Helaas is de

bijbelse uitverkiezing door sommigen verdraaid in de leer van een eeuwig lot. U kent hen misschien ook wel, mensen die elke zondag het evangelie horen verkondigen, en daarna thuis aan de koffie tegen elkaar zeggen: 'Het was weer een mooie preek. Maar je moet toch altijd maar afwachten of je uitverkoren bent'.

Neen!

Of u gelooft of niet, hangt niet af van een lot dat u van eeuwigheid boven het hoofd hangt.

Of u gelooft of niet, hangt af van uw gehoorzaamheid hier en nu.

Wanneer u vanmorgen door Christus zelf wordt aangesproken, in een lied dat wij zingen, in de schriftlezing, in de preek, in een opmerking van een broeder of zuster, na de dienst, plaatst Christus u hier en nu voor een daad van gehoorzaamheid.

Wie u vandaag, wie u morgen, wie u op de dag van Christus' wederkomst zult zijn, hangt dan niet af van een beslissing die van eeuwigheid over u gevallen is. Het is eerder omgekeerd: Wie u in de eeuwigheid zult zijn hangt dan af van uw gehoorzaamheid op zondag 31 augustus om half elf 's ochtends.

Gehoorzaamheid is in het geloof geweldig belangrijk. Petrus schrijft in zijn eerste brief over 'kinderen der gehoorzaamheid'. En dan heeft hij het over christenen.

Typerend: Gelovigen zijn 'kinderen der gehoorzaamheid'.

Jezus zelf legde veel nadruk op gehoorzaamheid. We lazen het in Johannes 15.

Jezus zegt: 'Indien gij mijn geboden bewaart....' Gehoorzaamheid! 'Dit is mijn gebod'. 'Gij zijt mijn vrienden, indien gij doet wat ik u gebied'. 'Dit gebied ik u....'

Telkens komt het aan op gehoorzaamheid.

Gehoorzamen.... Herinnert u zich het begin van deze preek.

Wanneer Jezus u opdraagt elkaar lief te hebben, wanneer Hij u gebiedt van Hem op uw werk te getuigen, wanneer Hij u gebiedt uw leven in zijn dienst te stellen, doet Jezus dat dan onder het motto: 'Befehl ist Befehl'?

Is de relatie tussen Jezus en zijn volgelingen dezelfde als die soms tussen een vader en zijn kinderen bestaat: Waarom je dit moet doen? Omdat ik het zeg!

Soms moeten ouders dit tegen hun kinderen zeggen: Je moet dat doen omdat ik het zeg! Maar dit kan natuurlijk nooit de ideale situatie tussen ouders en kinderen zijn.

Wanneer ouders open zijn tegen hun kinderen, wanneer kinderen hun vader en moeder liefhebben, hen vertrouwen, zullen ouders het niet botweg behoeven te laten aankomen op de woorden 'omdat ik het zeg!'

Despoten en tirannen leggen domweg hun wil op. Slaven moeten domweg gehoorzamen. Ouders zijn niet geroepen om despoten te zijn. Kinderen zijn niet bestemd om slaven te zijn.

Wanneer Jezus ons iets opdraagt, doet Hij dit niet als despoot. Jezus is wel Heer. Maar geen despoot. Christenen zijn geen slaven.

Christenen zijn geen slaven. Dat zuig ik niet uit een lekkere duim. Dat heeft de Heer zelf gezegd. Jezus zegt tegen zij discipelen: 'Ik noem u niet meer slaven.... U heb ik vrienden genoemd'.

Slaven moeten domweg gehoorzamen. Domweg gehoorzamen....

In militaire dienst gaf een sergeant een bevel aan één van zijn soldaten. Jan Soldaat sputterde tegen: Maar ik dacht.... Waarop de sergeant antwoordde: Ik dacht, ik dacht.... Je hebt niets te denken! Hier wordt voor je gedacht!

Dat is domweg gehoorzamen.

Jezus vraagt geen slaafse, domme gehoorzaamheid. De Heer zegt: 'de slaaf weet niet wat zijn heer doet - domme gehoorzaamheid - maar u heb ik vrienden genoemd, omdat ik alles wat ik van mijn vader gehoord heb, u heb bekend gemaakt'.

Christus zoekt in u geen domme slaaf. Hij wil u de status van vriend geven. Zoals het tussen vrienden gaat: Wanneer Christus u iets gebiedt, wil Hij geen domme gehoorzaamheid. Hij wil het u schenken, dat u Hem in zijn opdrachten begrijpt, dat u met Hem meevoelt, dat u zich in de opdracht die Hij geeft, met Hem verbonden voelt.

Dat is hoog gegrepen!

Wanneer ik in mijn eigen hart kijk, wanneer ik om mij heen naar mensen kijk, zou ik het nooit durven zeggen. Dat Christus ons als vrienden wil, die Hem begrijpen, die weten waar het Hem om gaat.

Maar Jezus heeft het zelf gezegd: 'Ik heb u vrienden genoemd'. Hoog gegrepen.

Maar Jezus grijpt hoog!

Jezus grijpt hoog: Het is Hem niet genoeg, dat uw voeten gaan waar Hij u gebiedt, dat uw handen doen wat Hij u opdraagt, dat uw mond zegt wat Hij u opdraagt te zeggen.

Jezus grijpt hoger. Hij grijpt naar uw persoonlijkheid. Handen en voeten en lippen zijn Hem niet genoeg. Hij wil uw hart. Uw verstand. Uw gevoel. Uw wil.

De Heer wil in alles wat Hij u gebiedt uw hart. Hij wil het u schenken dat uw hart met zijn Heilandshart mee klopt in de dingen die Hij u gebiedt.

Hebt u dat nooit ervaren?

Iemand heeft u lelijk behandeld. U bent diep gegrift. U hebt het recht volledig aan uw kant. Het is niet in de haak wat die broeder of zuster, wat die collega, wat dat familielid u heeft aangedaan.

Ineens schieten die woorden van Jezus u door de gedachten: 'Dit gebied ik u dat gij elkaar liefhebt, gelijk ik u heb liefgehad'.

Hebt u dat nooit beleefd?

'Dit gebied ik u, dat u die broeder met zijn nare opmerking van verleden zondag liefhebt.... Dit gebied ik u, dat u die moeilijke collega liefhebt. Dit gebied ik u, dat u uw neef na die familieaffaire van harte vergeeft'.

Terwijl dit gebod van Jezus door je heen schiet, denk je: Wat heeft Jezus mij wel niet vergeven! Hoe heeft hij mij lief gehad tot in de dood! Je voelt je hart in de goede zin van het woord week worden. Je denkt: Jezus heeft óók die broeder, die collega, die neef lief.

Je voelt het: Ik mag met Jezus die broeder, die collega, die neef méé liefhebben. Mijn hart mag met Jezus' Heilandshart méé kloppen. De Heer nodigt mij uit in deze zaak zijn vriend te zijn. Wanneer u dan direct zegt: Dank u Heer, dat u mij roept tot liefdedienst en mij de liefde schenkt die ik moet geven, heeft u geen moeite met Jezus'

opdracht. Jezus' liefde voor u, stroomt dan spontaan door u heen met warmte voor de ander. Met warmte: u bent in het gehoorzamen geen slaaf, maar een vriend van de Heer. Uw hart klopt zoals zijn hart klopt.

Wie van u heeft nooit ervaren, dat deze gehoorzaamheid, die Jezus niet afdwingt, maar die hij u als zijn vriend schenkt, uw leven niet ongelofelijk heeft verrijkt? Herinnert u zich de keren dat u Christus spontaan gehoorzaamde in wat hij van u vroeg.

Toen hij u opdroeg, op die verjaardagspartij van laag niveau, om er voor uit te komen dat u christen was. Toen hij vroeg, uw geloof in de doop te belijden. Toen hij u opdroeg, met die verkeerde gewoonte te breken.

Hebt u Christus niet veel beter leren kennen, toen u hem spontaan gehoorzaamde? Wanneer Jezus van u vraagt iemand lief te hebben die u onheus behandeld heeft, en u gehoorzaamt, leert u de liefde van Jezus beter kennen.

Wanneer u Jezus gehoorzaamt, geeft Jezus zichzelf in die gehoorzaamheid aan u. De Heer openbaart zich in dat gehoorzamen. Hij neemt u als zijn vriend in vertrouwen. Hij laat u weten wat hij doet, wie hij is, wat hij bedoelt.

Het woord 'gehoorzaamheid' is in onze taal en cultuur veraf komen te staan van de bijbelse gehoorzaamheid.

Gehoorzaamheid klinkt ons slaafs in de oren. "Befehl ist Befehl".

Johannes laat ons zien dat de gehoorzaamheid waarvan Jezus spreekt, veeleer 'gemeenschap' is.

Weest u eens eerlijk tegenover uzelf. En heel concreet. Op welke punten in uw leven vraagt Jezus van u een daad van gehoorzaamheid? Dat kan ik u niet aanpraten.

Daarvan bent u zichzelf wel bewust. Wanneer Jezus iets van u vraagt, weet u na verloop van tijd heel goed dat het gaat om gehoorzaamheid of ongehoorzaamheid.

Ga niet discussiëren. Wie in zo'n situatie gaat discussiëren, praat zich eelt op zijn ziel.

U hoeft ook niet op te zien tegen de consequenties. Wanneer Jezus van u een daad van gehoorzaamheid vraagt, reikt hij u de vriendenhand.

Hij zegt dan: Kom en ga met mij, ontdek wie ik ben.

Gehoorzaamheid is: Gemeenschap met de Heer. In deze gemeenschap schenkt hij u wat hij van u vraagt. In deze gemeenschap schenkt hij zichzelf.

Amen.